

Coimisiún na Scrúduithe Stáit State Examinations Commission

Leaving Certificate Examination, 2010

HEBREW STUDIES

HIGHER LEVEL

Time: 3 hours

Total Marks: 400

All four sections, **A**, **B**, **C** and **D** must be attempted. Each section carries 100 marks.

SECTION A

Candidates must answer on ONE passage only.

- 1.
- וַיְהִינָה פֶקֶד אֶת־שָׂרָה בְּאֶשֶׁר
אָמַר וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה בְּאֶשֶׁר דִּבֶּר: וַתֵּהָרֵ וַתֵּלֵד שָׂרָה לְאַבְרָהָם בֶּן
לְזָקְנָיו לְמוֹעֵד אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֲתוֹ אֱלֹהִים: וַיִּקְרָא אַבְרָהָם אֶת־שֵׁם־בְּנוֹ
הַנּוֹלֵד־לוֹ אֲשֶׁר־יִלְדָה־לוֹ שָׂרָה יִצְחָק: וַיִּמַּל אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ בֶן־
שְׁמֹנֶת יָמִים בְּאֶשֶׁר צִוָּה אֲתוֹ אֱלֹהִים: וְאַבְרָהָם בֶּן־מֵאָת שָׁנָה בְּהוֹלֵד
לוֹ אֶת יִצְחָק בְּנוֹ: וַתֹּאמֶר שָׂרָה צָחֵק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים כָּל־הַשְּׁמִיעַ
יִצְחָק־לִי: וַתֹּאמֶר מִי מִלֵּל לְאַבְרָהָם הִינִיְקָה בָנִים שָׂרָה פִּי־יִלְדָתִי בֶן
לְזָקְנָיו:
- (a) Comment on the role and involvement of the Lord in the passage above and in the context in which the passage occurs. (25)
- (b) Parse and translate the following three words: (25)
- שְׁמֹנֶת וַתֹּאמֶר כָּל־הַשְּׁמִיעַ
- (c) Write a short essay on the importance of the family in transmitting Israel's spiritual values. Support your answer with appropriate biblical or mishnaic references. (50)

OR

- 2.
- הַלֹּךְ הִלְכוּ הָעַצִּים לְמִשְׁחָ
עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ וַיֹּאמְרוּ לְזוֹת מְלוּכָה [מְלִכָּה ק] עָלֵינוּ: וַיֹּאמֶר לָהֶם הַזּוֹת
הַחֲדַלְתִּי אֶת־דְּשֻׁנִי אֲשֶׁר־בִּי יִכְבְּדוּ אֱלֹהִים וְאֲנָשִׁים וְהִלְכְתִּי לְנוֹעַ עַל־
הָעַצִּים: וַיֹּאמְרוּ הָעַצִּים לְתֹאנָה לְכִי־אֵת מֶלְכִי עָלֵינוּ: וַתֹּאמֶר לָהֶם
הַתֹּאנָה הַחֲדַלְתִּי אֶת־מִתְקִי וְאֶת־תְּנוּבָתִי הַטּוֹבָה וְהִלְכְתִּי לְנוֹעַ עַל־
הָעַצִּים: וַיֹּאמְרוּ הָעַצִּים לְגֹפֶן לְכִי־אֵת מְלוּכִי [מְלִכִי ק] עָלֵינוּ: וַתֹּאמֶר
לָהֶם הַגֹּפֶן הַחֲדַלְתִּי אֶת־תִּירוּשֵׁי הַמִּשְׁמַח אֱלֹהִים וְאֲנָשִׁים וְהִלְכְתִּי
לְנוֹעַ עַל־הָעַצִּים:
- (a) Comment on the significance of the story in the passage above in the light of the context in which the passage occurs. (25)
- (b) Parse and translate the following three words: (25)
- לְנוֹעַ לְמִשְׁחָ יִכְבְּדוּ
- (c) Write a short essay outlining the conflict between the personal/family life of David and his role as king. Support your answer with reference to the Bible. (50)

SECTION B

Candidates must answer on ONE passage only.

1.

וְאַתָּה תֵּאָזֵר מִתְּנִיָּה וְקִמַּתּוֹ וְדַבַּרְתָּ
אֵלֵיהֶם אֵת כָּל־אֲשֶׁר אָנֹכִי אֹצֵר אֶל־תַּחַת מַפְּנֵיהֶם פֶּן־אֲחַתְּךָ לִפְנֵיהֶם:
וְאֲנִי הִנֵּה נֹתֵתִיךָ הַיּוֹם לְעִיר מִבְּצָר וְלַעֲמוּד בְּרוּל וְלַחֲמוֹת נְחֹשֶׁת עַל־
כָּל־הָאָרֶץ לְמַלְכֵי יְהוּדָה לְשָׂרֵיהָ לְכַהֲנֵיהָ וְלַעַם הָאָרֶץ: וְנִלְחַמוּ אֵלֶיךָ
וְלֹא־יִוָּכְלוּ לָךְ כִּי־אֲתָךְ אָנֹכִי נֹאֵם־יְהוָה לְהַצִּילְךָ:

- (a) From your knowledge of the wider context of the passage above, show how the passage above provides an appropriate and significant ending to the episode it concludes. (25)
- (b) Parse and translate the following three words:

לְפָנֵיהֶם: וְנִלְחַמוּ לְמַלְכֵי (25)

- (c) Write a short essay discussing the conflict that could occur between prophet and king in ancient Israel. Support your answer with biblical references. (50)

OR

2.

בְּנֵי אִם־תִּקַּח אֲמָרֵי וּמִצּוֹתַי תִּצְפֹּן אֲתָךְ: לְהַקְשִׁיב לְחֻכְמָה אֲזַנְךָ תִּשָּׂא
לִבְךָ לְתַבּוּנָה: כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא לְתַבּוּנָה תִתֵּן קוֹלְךָ: אִם־תִּבְקֹשֶׁנָּה
כְּכֹסֶף וְכַמְטָמוֹנִים תִּחְפְּשֶׁנָּה: אִזּוֹ תִבִּין יִרְאֵת יְהוָה וְדָעַת אֱלֹהִים תִּמְצָא:
כִּי־יְהוּדָה יִתֵּן חֻכְמָה מִפִּי וְדָעַת וְתַבּוּנָה:

- (a) In what sense does the passage above sum up the main themes of the Wisdom writers? (25)
- (b) Suggest a suitable title in Hebrew for the passage above. (25)
- (c) Write a short essay outlining the context and background of wisdom teaching found in the Bible. Support your answer with appropriate biblical and historical references. (50)

SECTION C

Candidates must answer on ONE passage only.

- 1.
- וַיִּקְהֵלוּ אֶל-הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה כָּל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּיָרַח הָאֲתָנִים בַּחֹג הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי:
וַיָּבֹאוּ כָּל זְקֵנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת-הָאָרוֹן: וַיַּעֲלוּ אֶת-אָרוֹן
יְהוָה וְאֶת-אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת-כָּל-כֵּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בְּאֹהֶל וַיַּעֲלוּ אֹתָם
הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם: וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְכָל-עַדֹת יִשְׂרָאֵל הַנוֹעָדִים עָלָיו
אֹתוֹ לִפְנֵי הָאָרוֹן מִזִּבְחִים צֹאן וּבָקָר אֲשֶׁר לֹא-יִסְפְּרוּ וְלֹא יִמְנוּ מֵרֵב:
- (a) Comment on the importance of the events which take place in the passage above. (25)
- (b) Comment on the role played by הַכֹּהֲנִים on the important occasion to which the passage above refers. (25)
- (c) Write a short essay outlining the importance of Jerusalem as a place of sacrifice and worship for the Jewish people. Support your answer with historical and biblical reference. (50)

OR

- 2.
- אֲךָ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶסְפָּכֶם אֶת-תְּבוּאַת הָאָרֶץ
תִּחְגּוּ אֶת-חַג-יְהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שַׁבָּתוֹן וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי
שַׁבָּתוֹן: וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרֵי עֵץ הָדָר כַּפֹּת תְּמָרִים וְעֵנָף
עֵץ-עֵבֶת וְעַרְבֵי-נַחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים:
וְחַגְתֶּם אֹתוֹ חַג לַיהוָה שִׁבְעַת יָמִים בַּשָּׁנָה חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם
בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי תִּחְגּוּ אֹתוֹ: בַּסֶּפֶת תִּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל-הָאֹרֶחַ
בְּיִשְׂרָאֵל יִשְׁבוּ בַּסֶּפֶת: לְמַעַן יִדְעוּ דֹרֹתֵיכֶם כִּי בַּסֶּכּוֹת הוֹשַׁבְתִּי אֶת-בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּהוֹצִיאֵי אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:
- (a) From your knowledge of the background to the passage above, comment on the way in which a *natural* activity is given a *religious* significance in the passage. (25)
- (b) Why does the author of the passage above emphasise the phrase:
שִׁבְעַת יָמִים ? (25)
- (c) Write a short essay on the origins and development of Hannukah. Support your answer with historical and biblical reference. (50)

SECTION D

Candidates must answer on ONE passage only.

1. וַיַּעַן הָעָם וַיֹּאמְרוּ חֲלִילָה לָנוּ מֵעֹזב אֶת־יְהוָה לַעֲבֹד
אֱלֹהִים אֲחֵרִים: כִּי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הוּא הַמַּעֲלָה אֹתָנוּ וְאֶת־אֲבוֹתֵינוּ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים וְאֲשֶׁר עָשָׂה לְעֵינֵינוּ אֶת־הָאֹתוֹת הַגְּדוֹלוֹת
הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמְרֵנוּ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־הִלְכְנוּ בָהּ וּבְכָל־הָעַמִּים אֲשֶׁר עָבְרָנוּ
בְּקִרְבָּם: וַיִּגְרַשׁ יְהוָה אֶת־כָּל־הָעַמִּים וְאֶת־הָאֱמֹרִי יָשֵׁב הָאֶרֶץ מִפְּנֵינוּ
גַּם־אֲנַחְנוּ נַעֲבֹד אֶת־יְהוָה כִּי־הוּא אֱלֹהֵינוּ: וַיֹּאמֶר
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם לֹא תוֹכְלוּ לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה כִּי־אֱלֹהִים קְדוֹשִׁים הוּא
אֶל־קְנוּא הוּא לֹא־יֵשֵׂא לְפִשְׁעֵכֶם וּלְחַטָּאוֹתֵיכֶם: כִּי תַעֲזֹבוּ אֶת־יְהוָה
וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהֵי גֹבַר וְשָׁב וְהָרַע לָכֶם וְכָלֶה אֶתְכֶם אֲחֵרֵי אֲשֶׁר־הֵיטִיב
לָכֶם:

- (a) From your knowledge of the context of the passage above, comment on the importance of the 'historical' summary contained in the passage above. (25)
- (b) Comment on the meaning and significance of the following phrase in the context of the passage above:
- כִּי־אֱלֹהִים קְדוֹשִׁים הוּא אֶל־קְנוּא (25)
- (c) Write a short essay outlining the privileges and responsibilities of Israel as a chosen people as expressed in the Bible and Mishnah. Support your answer with appropriate biblical or mishnaic references. (50)

OR

2. גִּילִי מְאֹד בֵּת־צִיּוֹן הַרְיַעֲלִי בֵּת
יְרוּשָׁלַם הִנֵּה מִלְכָּךְ יָבוֹא לָךְ צַדִּיק וְנוֹשֵׁעַ הוּא עָנִי וְרֹכֵב עַל־חֲמֹר וְעַל־
עִיר בֶּן־אֲתוֹנוֹת: וְהִכְרַתִּי־רֶכֶב מֵאֶפְרַיִם וְסוֹס מִיְרוּשָׁלַם וְנִכְרַתְהָ קִשְׁת
מִלְחָמָה וְדָבָר שְׁלוֹם לְגוֹיִם וּמִשְׁלוֹ מִיָּם עַד־יָם וּמִנְהַר עַד־אֶפְסַי־אֶרֶץ:
גַּם־אֶת־בְּדָם־בְּרִיתְךָ שִׁלַּחְתִּי אֲסִירֶיךָ מִבּוֹר אֵין מַיִם בּוֹ:

- (a) Comment on the imagery used in the passage above in the light of its historical and literary background. (25)
- (b) Suggest a suitable title in Hebrew for the passage above. (25)
- (c) Write a short essay outlining the characteristics of the Messiah as perceived by the biblical prophets. Support your answer with biblical and historical reference. (50)

Blank Page

Blank Page

Blank Page